

הכנסת העשרים וחמש

קטי קטרין שטרית	מיכאל מרדכי ביטון	יוזמים : חברי הכנסת
יונתן מישרקי	ינון אזולאי	
אושר שקלים	אלון שוסטר	
מיכל שיר סגמן	ניסים ואטורי	
משה סולומון	מטי צרפתי הרכבי	
ירון לוי	שלי טל מירון	
ששון ששי גואטה	נעמה לזימי	
לימור סון הר מלך	ולדימיר בליאק	
דני דנון	צביקה פוגל	
טלי גוטליב	דבי ביטון	
אלעזר שטרן	אליהו ברוכי	
מיקי לוי	יסמין פרידמן	
אלי דלל	נאור שירי	
רון כץ	יוסף טייב	
רם בן ברק	טטיאנה מזרסקי	
יולי יואל אדלשטיין	אריאל קלנר	
מרב מיכאלי	חווה אתי עטייה	
יצחק קרויזר	יבגני סובה	
זאב אלקין	גלעד קריב	
בועז ביסמוט	משה רוט	
יוליה מלינובסקי	סימון מושיאשוילי	
אברהם בצלאל	משה גפני	
בועז טופורובסקי	יעקב אשר	
חנוך דב מלביצקי	צגה מלקו	

4113/25/פ

הצעת חוק רכש טובין ושירותים מתוצרת הארץ או מעוסק ישראלי (חרבות ברזל – הוראת שעה),

התשפ"ד–2023

הגדרות 1. בחוק זה –

"החשב הכללי" – החשב הכללי במשרד האוצר ;

"טובין מיובאים" – טובין שאינם טובין מתוצרת הארץ ;

"טובין מתוצרת הארץ" – טובין שיוצרו בישראל בידי יצרן שהוא אזרח ישראל

או תושב קבע בישראל, או בידי תאגיד הרשום בישראל ;

"מועצה דתית", "מוסד להשכלה גבוהה", "קופת חולים" ו"תאגיד ממשלתי" – כהגדרתם בחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992;¹

"משרד ממשלתי" – משרד ממשלתי הממשלה או יחידת סמך של משרד כאמור;

"עוסק ישראלי" – עוסק שהוא אזרח ישראל, תושב ישראל או תאגיד הרשום בישראל;

"ספק חוץ" – יצרן, ספק, או יבואן של טובין מיובאים או ספק של עבודה שאינה בארץ;

"השר" – שר הכלכלה והתעשייה.

2. רכש מתוצרת הארץ או מעוסק ישראלי
- על אף האמור בכל דין, משרד ממשלתי, תאגיד ממשלתי, רשות מקומית, מועצה דתית, קופת חולים ומוסד להשכלה גבוהה לא יתקשרו בחוזה לביצוע עסקה לרכישת טובין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים, אלא אם כן –
- (1) לעניין עסקה לרכישת טובין - הטובין הם מתוצרת הארץ;
- (2) לעניין עסקה לביצוע עבודה או לרכישת שירותים - העבודה או השירותים ניתנים בישראל בידי עוסק ישראלי.
3. פטור
- השר, בהמלצת החשב הכללי ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לפטור גוף מהגופים המנויים בסעיף 2 מהחובה כאמור באותו סעיף, אם שוכנע כי התקיים אחד מאלה:
- (1) הטובין, העבודה או השירותים אינם ניתנים לרכישה מתוצרת הארץ או מעוסק ישראלי, לפי העניין;
- (2) מחיר הטובין, העבודה או רכישת השירותים מתוצרת הארץ או מעוסק ישראלי גבוה ביותר מ-65% לעומת מחיר הטובין המיובאים, או ממחיר העבודה או השירותים שמספק ספק חוץ, לפי העניין.
4. תוקף
- (א) חוק זה יעמוד בתוקפו עד תום שנה מיום תחילתו וכל עוד ההכרזה על מצב חירום עומדת בתוקפה.
- (ב) השר, באישור הממשלה ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי להאריך בצו את תקופת תוקפו של חוק זה בתקופות נוספות שלא יעלו על שישה חודשים בכל פעם, ובלבד שההכרזה על מצב חירום עומדת בתוקפה.

¹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 114.

(ג) בסעיף זה, "הכרזה על מצב חירום" – הכרזה על מצב מיוחד בעורף לפי סעיף 9(ג) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951², שניתנה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023).

דברי הסבר

נוכח מתקפת הטרור הרצחנית שהתרחשה ביום 7 באוקטובר 2023, ושיגור הרקטות המסיבי לעורף מדינת ישראל, הכריז שר הביטחון על מצב מיוחד בעורף, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ג) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. בהתאם לסעיף 9(א)(5) לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום 12 באוקטובר 2023, לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל. בעקבות פעולות הלחימה המתמשכות במסגרת מלחמת "חרבות ברזל", נפגעה למשך תקופה ממושכת הפעילות הכלכלית הסדירה של אחוז גדול מעסקי ישראל, וזאת בשל מגבלות והנחיות פיקוד העורף, סגירת מערכת החינוך והתגייסותם של מאות אלפים למילואים. כתוצאה מכך, עסקים וענפים רבים חוו ירידת מחזורים במסגרת ההתמודדות עם המצב המיוחד בעורף בחודש אוקטובר 2023.

העדפה של תוצרת מקומית בתחום רכש ממשלתי היא כלי כלכלי רב עוצמה, שיש בו כדי לקדם את התעשייה המקומית ואת המשק בכללותו, ולייצר מקומות תעסוקה. כדוגמא לכך, בסוף שנת 2010 אושר תיקון לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992, שהקנה לממשלה סמכות להתקין תקנות להעדפת תוצרת הארץ בתחום הטקסטיל ברכש של כוחות הביטחון. תיקון זה נקבע כהוראת שעה לשנתיים. התיקון יצר באחת כ-1000 מקומות עבודה, בעיקר במתפרות ובמפעלים בערי פיתוח, בקרב מיעוטים ובכפרים דרוזיים. נתונים אלה מוכיחים את חשיבותו של התיקון שנעשה, ואת חשיבות הרחבתו ברמה הלאומית. התעשייה הישראלית הוכיחה שבמקרים רבים, טובין מקומיים טובים ואיכותיים לפחות כמו טובין המיובאים מחוץ לארץ, ולעתים אף עולים עליהם. נוסף על כך, רבים מהמוצרים הישראליים נמכרים במחיר תחרותי בהשוואה למוצר מיובא באיכות דומה, כל זאת תוך תרומה נוספת לשמירה על איכות הסביבה, שכן החיסכון בהובלת היבוא לארץ תקטין באופן משמעותי את השימוש בדלק ואת הזיהום שנוצר בעקבות כך.

בשעה שבה עסקים רבים קורסים ולא מצליחים לעמוד בתשלומים הכבדים ובמחויבויות התקציביות, תפקידה של המדינה הוא לעמוד איתן מאחוריהם ולגבות אותם. אחת מהדרכים היעילות ביותר, שיתרמו גם לעסקים, לכלכלה המקומית, לצמצום האבטלה, ולאזרחים שעומדים בקשיים בעקבות המצב הוא העדפת רכישת מוצרים תוצרת הארץ ברמה הלאומית.

מטרת הצעת החוק היא להרחיב את מספר בעלי העסקים שיזכו לפרנסה והצלה כלכלית בעקבות נזקי המלחמה, ותעניק לתעשייה הישראלית הגנה עסקית וכלכלית, אשר תאפשר ליצרנים הישראלים להתמודד, עם ההשלכות הכלכליות הקשות הרבות שעוד עתידות להופיע.

על כן, מוצע לקבוע כי ככל שמתקיים מצב חירום מיוחד בעורף, יחויבו גופים ציבוריים כמפורט בהצעת החוק, ובראשם משרדי ממשלה ויחידות הסמך, לרכוש טובין, עבודה ושירותים רק מתוצרת הארץ או מידי עוסק ישראלי.

עם זאת, מוצע לקבוע כי אם שר הכלכלה והתעשייה שוכנע כי טובין, עבודה או שירותים אינם ניתנים לרכישה מתוצרת הארץ, או אם שוכנע כי טובין, עבודה או שירותים הנמכרים באמצעות ספק חוץ או טובין מיובאים במחיר נמוך ב-65% מהמחיר מתוצרת מקומית, הוא יהיה רשאי, בהמלצת החשב הכללי במשרד האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לפטור גוף ציבורי כאמור מהעדפת רכש טובין, עבודה או שירותים מתוצרת הארץ.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"א בכסלו התשפ"ד (04.12.2023)

² ס"ח התשי"א, עמ' 78.